

MİLLETLERARASI ANLAŞMA

Karar Sayısı : 2010/712

7 Nisan 2006 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 16/3/2010 tarihli ve 5969 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosova Öz-Yönetim Geçici Kurumları Adına Hareket Eden Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetim Misyonu (UNMIK) Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 11/6/2010 tarihli ve HUMŞ/397239 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 12/7/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL

CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
BaşbakanC. ÇİÇEK
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.F. N. ÖZAK
Devlet Bakanı V.E. BAĞIŞ
Devlet BakanıM. V. GÖNÜL
Milli Savunma BakanıN. ÇUBUKÇU
Milli Eğitim BakanıM. M. EKER
Tarım ve Köyişleri BakanıB. ARINÇ
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.F. N. ÖZAK
Devlet BakanıS. A. KAVAF
Devlet BakanıB. ATALAY
İçişleri BakanıM. DEMİR
Bayındırlık ve İskân BakanıÖ. DİNÇER
Çalışma ve Sos. Güv. BakanıE. GÜNAY
Kültür ve Turizm BakanıA. BABACAN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.M. Z. ÇAĞLAYAN
Devlet BakanıC. YILMAZ
Devlet BakanıA. DAVUTOĞLU
Dışişleri BakanıR. AKDAĞ
Sağlık BakanıN. ERGÜN
Sanayi ve Ticaret BakanıV. EROĞLU
Çevre ve Orman BakanıM. AYDIN
Devlet BakanıF. ÇELİK
Devlet BakanıS. ERGİN
Adalet BakanıM. ŞİMŞEK
Maliye BakanıB. YILDIRIM
Ulaştırma BakanıT. YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE KOSOVA ÖZ-YÖNETİM

GEÇİCİ KURUMLARI ADINA HAREKET EDEN BİRLEŞMİŞ

MİLLETLER KOSOVA GEÇİCİ YÖNETİM MİSYONU (UNMIK)

ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE

KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosova Öz-Yönetim Geçici Kurumları adına hareket eden Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetim Misyonu (UNMIK) bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaklardır.

Özellikle bir Akit Taraf yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesinde yapacakları yatırımlarla ilgili olmak üzere aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının gerektiği hususunda mutabık kalarak ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşma yapılması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I

Tanımlar

İşbu Anlaşmada:

1. "Yatırımcı" terimi:

(a) İlgili Akit Tarafın hukukuna göre, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olan veya Kosova'da daimi mukim bir gerçek kişi,

(b) Akit Taraflardan birinin yürürlükteki hukukuna veya nizamlarına göre kurulmuş veya diğer bir şekilde teşekkül ettirilmiş ve genel idare merkezleri o Akit Tarafın ülkesinde bulunan, şirketler, ortaklıklar, firmalar ya da iş ortaklıkları da dahil olmak üzere girişimleri ifade eder.

2. "Yatırım" terimi, ev sahibi Akit Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak, bir

yatırımcının kâr amacıyla sahip olduğu paralar veya eşdeğerleri gibi, bir Akit Tarafın yatırımcısı ile diğer bir Akit Tarafın bir teşebbüsü arasında uzun süre devam eden ekonomik bir çıkar veya ilişkinin kurulması amacıyla girişilen ekonomik faaliyetler ile bağlantılı her türlü malvarlığını, ve özellikle, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıdakileri içerir:

(a) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere veya firmalara iştirakin diğer şekilleri;

(b) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;

(c) mülkün ülkesinde bulunduğu Akit Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak tanımlanmış taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda ipotek, haciz, rehin ve diğer benzeri haklar;

(d) patentler, sınai tasarımlar, teknik prosesler gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları yanında ticari markalar, peştemaliye ve know-how ve diğer benzer haklar;

(e) doğal kaynaklarla ilgili olarak verilmiş imtiyazlarını da kapsayacak şekilde, kanunla veya sözleşmeyle sağlanan iş imtiyazları.

Anılan terim, ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın uygulanabilir kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak yapılan tüm doğrudan yatırımları ifade etmektedir. "Yatırım" terimi, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girme tarihinden önce veya daha sonra, bir Akit Tarafın ülkesinde yapılmış tüm yatırımları kapsar.

3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen tutarları ve bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla, özellikle kâr, faiz, sermaye kazançları, ücretler ve temettüleri ifade eder.

4. "Ülke" terimi; a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak, ülkesini, karasularını aynı zamanda uluslararası hukuka göre tabii kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla üzerinde egemenlik veya kaza hakkının bulunduğu deniz alanlarını ifade eder.

b) Kosova ile ilgili olarak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 10 Haziran 1999 tarihli 1244 (1999) sayılı Kararında tanımlandığı şekilde, UNMIK geçici yönetimi altındaki toprakları ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf ülkesindeki diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik edecektir.

2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları her zaman adil ve eşit bir muameleye tabi tutulacak ve diğer Akit Tarafın ülkesinde tam korumaya sahip olacaktır. Hiç bir Akit Taraf bu gibi yatırımların yönetimine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına hiç bir şekilde makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle engel olmayacaktır.

MADDE III

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, yatırımları ve bunlarla bağlantılı faaliyetleri, herhangi üçüncü bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumda uygulanandan daha az elverişli olmayan koşullarda, ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak ülkesine kabul edecektir.

2. Her bir Akit Taraf, gerçekleştirilmiş olan bu yatırımlara; kendi yatırımcılarının ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına, benzer durumda uygulanandan -hangisi daha elverişli ise- daha az elverişli olmayan bir muamele uygulamayacaktır.

3. İşbu Anlaşmanın hükümleri Akit Taraflardan herhangi birinin taraf olduğu aşağıda yer alan anlaşmalarla ilgili olarak etkide bulunmayacaktır:

(a) herhangi bir mevcut veya gelecekte kurulacak gümrük birliği, bölgesel ekonomik teşkilat veya benzer uluslararası anlaşmalar,

(b) tamamen veya kısmen vergilendirme ile ilgili anlaşmalar.

MADDE IV

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları, kamu yararına, kamulaştırmayı yapan Akit Tarafın hukukuna uygun olarak, ayrımcı olmayacak şekilde ve zamanında, yeterli ve etkin tazminat ödeyerek yapılanların dışında, bir Akit Taraf için hangi terim geçerliyse, (bundan sonra "el koyma" olarak anılacaktır) kamulaştırmaya veya el koymaya konu edilmeyecek, veya kamulaştırmaya benzer etkileri olan işlemlere konu edilmeyecektir.

2. Kamulaştırmadan etkilenen yatırımcı el koymayı gerçekleştiren Akit Tarafın hukukuna ve nizamlarına göre, bu gibi bir el koymanın geçerli olup olmadığına ve yatırımın değerinin belirlenmesinin işbu Madde'de belirlenen ilkelere uyup uymadığına karar vermesi amacıyla, kamulaştırmayı yapan Akit Tarafın adli veya diğer yetkili ve bağımsız otoritesi tarafından davasının hızlı bir şekilde değerlendirilmesi hakkına sahip olacaktır.

3. Tazminat el koyma işlemine konu olan yatırımın, el koyma işleminin hemen öncesindeki, veya yatırımcının tercih etmesi halinde, el koyma işleminin kamuoyu tarafından öğrenilmesinden önceki pazar değerine tekabül edecektir. Tazminat el koyma işlemi tarihinden ödeme gününe kadar ödemede gerçekleştirilebilecek herhangi bir gecikmeyi yeterince telafi edecek şekilde faiz içerecektir.

4. Yatırımları, savaş, ayaklanma, iç karışıklıklar veya diğer benzer olaylar nedeniyle diğer Akit Tarafın ülkesinde zarara uğrayan Akit Taraflardan birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafça, söz konusu zararların karşılanması bakımından kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına gösterdiği muameleden daha az elverişli olmamak kaydıyla, hangisi daha elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaktır.

MADDE V

Ülkesine İade ve Transfer

1. Her bir Akit Taraf, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir:

(a) gelirlere,

- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- (c) Madde IV çerçevesinde ödenecek tazminatlar,
- (d) yatırımlarla ilgili olarak alınmış kredilerin ana para ve faiz ödemeleri,
- (e) diğer Akit Tarafın ülkesinde, bir yatırım ile ilgili uygun çalışma izinlerini almış olan bir Akit Tarafın vatandaşlarının veya mukimlerinin aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirleri,
- (f) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE VI

Halefiyet

1. Eğer bir Akit Taraf yatırımcısının yatırımı, ticari olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın ilgili sigorta anlaşmasının şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanınacaktır.
2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar, işbu Anlaşmanın VII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VII

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında o yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan ihtilaflar, yatırımcı tarafından ev sahibi Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Mümkün olduğunca, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyumsuzlukları, iyi niyetli bir şekilde, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer uyumsuzluklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilir:

- a) ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yetkili bir mahkemesi,
- b) Her iki Tarafında bu Sözleşmeye imzacı olmaları halinde, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş olan Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü için Uluslararası Merkezi (ICSID),
- c) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL).

3. Tahkim kararı; nihai ve uyumsuzluk açısından bağlayıcı bir karar olacaktır. Her bir Akit Taraf verilen kararı uygulanabilir kanun ve nizamlarına göre yerine getirmeye kendini adayacaktır.

MADDE VIII

Akit Taraflar Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. Akit Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili aralarındaki her türlü uyumsuzluğa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu tür çözümlere

ulaşmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık Taraflardan birinin talebi üzerine, üç hakemden oluşan bir tahkim heyetine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, her bir Akit Taraf birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya Kosova'da daimi mukim olmayan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Akit Taraf, Uluslararası Adalet Divanı Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. Eğer iki hakem, atanmalarından itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin ikinci ve üçüncü paragraflarında belirtilen hallerde görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan Yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Akit Taraflardan birinin vatandaşı veya mukimi ise seçim Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya Kosova'da daimi mukim olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren tercihen üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmanın sağlanmaması halinde, Tahkim Heyeti, uluslararası tahkim usulünün genel kabul görmüş kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti - hangisi daha sonra gerçekleşirse- son beyanlardan veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim Heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın VII. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE IX

Yürürlüğe Girme

1. Her bir Akit Taraf işbu Anlaşmanın ülkesinde yürürlüğe girmesi için gerekli dahili işlemlerin ve formalitelerin tamamlandığını yazılı olarak diğer Akit Tarafa bildirecektir. İşbu Anlaşma iki bildirimden sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir. Anlaşma işbu Maddenin ikinci paragrafına göre sona erdirilmediği sürece on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinde mevcut yatırımlar yanında bu tarihten sonra yapılan veya gerçekleşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafa bir yıl öncesinden yazılı feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirilebilir.

3. İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik Akit Taraflardan her birinin diğer Akit Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili işlemleri ve formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

07 Nisan 2006 tarihinde, Ankara'da, her biri eşit asıllar olmak üzere, Türkçe ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır.

Yorumda uyuşmazlık halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

KOSOVA ÖZ-YÖNETİM GEÇİCİ
KURUMLARI ADINA HAREKET EDEN
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KOSOVA
GEÇİCİ MİSYONU (UNMIK) ADINA

Cavit Dağdaş

Joachim Rücker

Hazine Müsteşar Yardımcısı

BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi Yardımcısı

[Andlaşmanın yabancı dil metnini görmek için tıklayınız](#)